

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Zaaknummer : 00510635
Ons Kenmerk : ODH-2018-00062615
Datum : 24 JULI 2018

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 19 februari 2018 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het slopen van een kerk aan de Sportlaan 127 te Den Haag en het realiseren van nieuwbouw. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren, alsmede het vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 1 maart 2018 tot en met 1 maart 2020.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen;
- I. de voorschriften 1 tot en met 9 te verbinden aan deze ontheffing;
- II. de aanvraag van 19 februari 2018 en de aanvullende stukken van 20 april 2018 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- III. dat deze ontheffing geldig is van de datum van dit besluit tot en met 1 maart 2020.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - de start van de werkzaamheden en eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering schriftelijk te melden aan Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, emailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van Flora en Fauna (FF);
 - het aanbrengen van de permanente voorziening te melden bij Unit Groen Bodem en opsporing van de omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid;
 - eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering een week van te voren schriftelijk te melden aan Unit Groen Bodem en opsporing van de omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid;
 - uiterlijk één week vóór het beëindigen van de werkzaamheden Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid hiervan schriftelijk in kennis te stellen.
- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het Activiteitenplan. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a De voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b Aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c De uit te voeren werkzaamheden;
 - d De periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e De mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f De momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichhouders of opsporingsambtenaren.

Specifieke voorschriften

- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de gewone dwergvleermuis

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven;
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 5 De vleermuiskasten moeten duurzaam onderhouden worden, zodat deze functioneel blijven voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de kasten minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op de functionaliteit en dat –indien nodig- de functionaliteit van de kast hersteld wordt.
- 6 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Natuuronderzoek Sportlaan125-127 te Den Haag, Gierzwaluw, huismus en vleermuis' van 9 februari 2018.
- 7 De werkzaamheden dienen overdag uitgevoerd te worden. Eventuele verlichting die wordt gebruikt om de werkzaamheden uit te voeren dient uitsluitend gericht te zijn op de bouwplaats en dient tussen een half uur voor zonsondergang en een half uur na zonsondergang uitgeschakeld te zijn om te voorkomen dat vleermuizen worden verstoord door kunstlicht.
- 8 De tijdelijke vleermuiskasten dienen aangemeld te worden bij www.vleermuiskasten.nl.
- 9 De tijdelijke voorzieningen dienen beschikbaar te blijven tot zes maanden na voltooiing van de permanente voorzieningen. Hierna kunnen ze, mits ze niet in gebruik zijn, verwijderd worden onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis. Wanneer de voorzieningen na zes maanden wel in gebruik zijn genomen moeten ze verwijderd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis en buiten de meest kwetsbare periode van deze soort.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten- beschermd én onbeschermd- geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wnb. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 19 februari 2018 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het slopen van een kerk aan de Sportlaan 127 en het realiseren van nieuwbouw. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren, alsmede het vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 1 maart 2018 tot en met 1 maart 2020.

Bij de aanvraag zijn de volgende stukken gevoegd:

- Natuuronderzoek Sportlaan125-127 te Den Haag, Gierzwaluw, huismus en vleermuis, E.C.O. Logisch, DNNA1701, 29 november 2017;
- Quicksan Sportlaan 125 Den Haag, eindrapport, E.C.O. Logisch, DNNA 1602, 19 december 2016;
- Antwoorden op vragen ODH Sportlaan Den Haag, E.C.O. Logisch, DNNA 1701, 25 januari 2018.

Op 20 april 2018 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Aanvullende notitie vleermuiskasten Sportlaan Den Haag, E.C.O. Logisch, DNEC1806, 20 april 2018;
- Reactie op vragen van de ODH, E.C.O. Logisch, 20 april 2018.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 16 april 2018 verzocht om aanvullende gegevens en is de procedure opgeschort.

De procedure is op 20 april 2018 hervat.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, Wnb hebben wij op 16 mei 2018 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag voor de gewone dwergvleermuis is getoetst aan de artikelen 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland .

De gewone dwergvleermuis is een van nature in Nederland in het wild levende soort genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, tweede, en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Beoordeling

Aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de sloop- en bouwwerkzaamheden van Sportlaan 125-127 in Den Haag. De initiatiefnemer is voornemens het plangebied her in te richten en nieuwbouwwoningen te realiseren. Het te herontwikkelen terrein omvat een kerkgebouw, pastorie, omliggend groen en een parkeerplaats. Ten behoeve van de herontwikkeling wordt de kerk gesloopt en het terrein bouwrijp gemaakt. Op het moment dat alle benodigde vergunning onherroepelijk zijn zal worden gestart met de sloopwerkzaamheden. De verwachting is dat dit medio 2018 zal zijn. In september/ oktober 2018 (na de broedperiode van vogels) worden de bomen gekapt. Eind 2018 zal gestart worden met de bouw van de nieuwe woningen. Oplevering van de nieuwe woningen en daarmee de permanente vleermuiskasten vind plaats eind 2019. De pastorie (waar ook de tijdelijke vleermuiskasten hangen) zal gehandhaafd blijven.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb is in 2017 een jaarrond vleermuisonderzoek uitgevoerd. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol en hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Er is binnen de te slopen bebouwing één paarverblijfplaats van de soort vastgesteld. Paarverblijfplaatsen hebben doorgaans ook een functie als winterverblijfplaats voor één of enkele individuen gedurende milde winters (BIJ12, juli 2017). Als gevolg van de sloopwerkzaamheden wordt deze verblijfplaats vernield. Omdat de aanwezige individuen gedwongen worden een alternatieve verblijfplaats te zoeken, worden de dieren opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 4 en bijlage 3 van het rapport 'Natuuronderzoek Sportlaan125-127 te Den Haag, Gierzwaluw, huismus en vleermuis' van 9 februari 2018 uitgevoerd. Deze maatregelen bestaan uit;

- het werken buiten de meest kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis;
- voorafgaand aan de werkzaamheden tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de soorten aanbieden in de vorm van vleermuiskasten;
- de huidige verblijfplaatsen ongeschikt maken;
- in de nieuwbouw permanente voorzieningen aanbrengen voor de gewone dwergvleermuis.

Staat van instandhouding

Binnen de te slopen kerk is één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Als gevolg van de sloopwerkzaamheden gaat deze verblijfplaats verloren. In de directe omgeving zijn op 1 maart 2018 vier vleermuiskasten van het type VK MP 03 opgehangen aan de te zuid- en oostgevel van de te behouden

pastorie. Vervangende paarverblijfplaatsen moeten een gewenningsperiode van 6 maanden voorafgaand aan de start van het paarseizoen kennen (kennisdocument gewone dwergvleermuis Bij12, 2017). Dat betekent dat de kasten half februari al moeten worden opgehangen. Hier is van afgeweken, de kasten zijn op 1 maart 2018 opgehangen. Gesteld wordt dat de maand februari dit jaar een koude maand was waardoor de dwergvleermuizen langer in winterrust verbleven, en dus ook later begonnen met de verkenning van mogelijke zomer- en paarverblijfplaatsen. Het later ophangen van de kasten heeft dan ook geen effect op de gewenningstijd gehad. Daarmee is er voldoende zekerheid dat de gerealiseerde alternatieve verblijfplaatsen worden ontdekt door de gewone dwergvleermuis. Daarnaast zijn in de omgeving van het plangebied potentiële verblijfplaatsen aangetroffen onder nokpannen, dakranden en in spouwmuren.

Er zullen vier inbouwvleermuiskasten van het type IB VL 01 in de nieuwbouw worden gerealiseerd aan de tuin zijde van de huizen omdat hier de minste lichtverstoring wordt verwacht. Twee kasten worden ingebouwd in een zuidelijk gerichte gevel en twee kasten worden ingebouwd in een noordelijk gerichte gevel. Hiermee zijn verschillende microklimaten beschikbaar binnen een straal van 50 meter. De alternatieve verblijfplaatsen kunnen functioneren als zomer- en paarverblijfplaats en in milde winters als winterverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis.

Voor het verdwijnen van de huidige verblijfplaatsen worden tijdelijke vleermuiskasten aangeboden. Van belang is dat deze kasten worden aangemeld bij www.vleermuiskasten.nl. Op deze wijze komt er meer inzicht waar kasten zijn geplaatst. Dit hebben wij in voorschrift 8 opgenomen. De tijdelijke vleermuiskasten moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de kasten minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op de functie waarvoor deze zijn aangebracht. Indien blijkt dat de kasten niet meer functioneel zijn, bijvoorbeeld omdat de invliegopening niet meer bereikbaar is als gevolg van obstakels of omdat de kast zodanig vervuild is dat deze niet gebruikt wordt, dient ervoor gezorgd te worden dat de kast weer functioneel wordt. Wij hebben dit opgenomen in voorschrift 5. Omdat het plangebied, foerageergebied vormt voor deze soort dient tijdens de uitvoering van de werkzaamheden verstoring door verlichting zoveel mogelijk voorkomen te worden. Bouwverlichting dient dan ook tussen een half uur voor zonsondergang en een half uur na zonsopgang uitgeschakeld te zijn. Dit hebben wij opgenomen onder voorschrift 7. De tijdelijke voorzieningen dienen beschikbaar te blijven tot zes maanden na voltooiing van de permanente voorzieningen. Hierna kunnen ze, mits ze niet in gebruik zijn, verwijderd worden onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis. Dit hebben wij opgenomen onder voorschrift 9.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de sloopwerkzaamheden en de herinrichting van het plangebied niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de gewone dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. We hebben dit in voorschrift 1, 2 en 3 van de ontheffing opgenomen.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.'

De bouw van woningen voorziet in een actuele regionale behoefte. De relevante woonregio is de regio Haaglanden. Uit voorgaande onderzoeken naar behoefte blijkt dat er fors minder wordt gebouwd dan de kwantitatieve behoefte in de regio, kleinschalige ontwikkelingen (maximaal 50 woningen) die een inpassing in bestaand stedelijk gebied betreffen door de regio worden gezien als welkome aanvulling, er in Haaglanden een grote vraag is naar grondgebonden woningen in een stedelijk milieu, door middel van herstructurering moet meer differentiatie worden aangebracht zodat de eenzijdigheid van wijken wordt doorbroken.

Belangrijke speerpunten van de woonvisie Den Haag 2017-2030 het bouwen van nieuwe duurzame woningen, verbeteren van bestaande wijken en het ontwikkelen van nieuwe aantrekkelijke en karakteristieke Haagse woonmilieus. Maar ruimte om te groeien is beperkt, daarom richt Den Haag zich op binnenstedelijke locaties of 'inbreidingslocaties'. Met de realisatie van de twaalf woningen draagt dit project bij aan de speerpunten van de woonvisie, door te voorzien in de behoefte aan grondgebonden woningen binnen het stedelijk gebied, het verbeteren van een bestaande wijk, en het benutten van een inbreidingslocatie.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende onderbouwd is om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis, die als gevolg van de uitvoering van de activiteit zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatie gebonden vanwege de sloop van bestaande bebouwing. Behoud van de kerk was niet mogelijk. De kerk staat reeds tien jaar leeg en er kon geen alternatieve bestemming voor het gebouw worden gevonden. Er zijn afspraken gemaakt met de gemeente Den Haag en het Bisdom. In deze afspraken is vastgesteld dat het Bisdom eerst twee jaar op zoek moest naar een alternatief kerkelijke gemeenschap, indien dit niet lukte moest het Bisdom twee jaar lang op zoek naar een alternatief waarbij het kerkgebouw behouden zou blijven, bijvoorbeeld een herontwikkeling in het bestaande kerkgebouw met woningen. Dit is niet gelukt. Ook een initiatief van buurtbewoners waarbij woningen in de kerk zouden komen, was uiteindelijk niet haalbaar. Pas na al deze alternatieve afwegingen is besloten tot verkoop waarbij de kerk gesloopt zou mogen worden.

Door te werken buiten de meest kwetsbare periode en het realiseren van duurzame alternatieven negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis tot een minimum beperkt.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Er is voldoende aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Hiervoor is de gemeente Den Haag bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.